



Un document cassanenc del segle XIV (2)

Narcís Puigdevall i Diumè

(continuació)

2

«Item ha confessat tenir en lo mateix lloc y en dit terme per dit llum um muho de terra qui affronta de sol ixent en honor seu lo qual te per dit benefici de les puelles a migdia en honor seu lo qual té per la almoyna del pa de la seu de g^a a ponent en honor de bonanat nadal de pont y a cers en lo camí publich per alli passant Per lo qual muho de terra fa tots anys en dita festa a dit llum soes per la tascha de dita fexa dos diners barcelonesos».

Fa referència al mateix Marial d'Argimont que hem citat en l'article anterior, habitat dins del terme de Cassà de la Selva. No hem pogut esbrinar l'equivalència d'un «muho de terra», tot i que suposem que es tracta d'una petita extensió de terreny. Ho confirmen, si més no, dos detalls que trobem inclosos en el text: quan se'l qualifica de «fexa», primer, i que la tasca d'aquesta feixa consistia només en dos diners barcelonesos, en segon lloc.

Observarà el lector que se cita un cassanenc anomenat bonanat nadel de pont. Sense que això pressuposi cap relació familiar, podem constatar l'existència, a mitjan segle XIV, d'un cognom —Nadal— que avui encara continua en plena vigència a la nostra vila.

* * * * *

3

«Pere Gili de Sclet terme de cassa de la selva ha confessat tenir per dit llum en dit terme en lo lloch anomenat salinar una fexa de terra contenint un jornal de

bous affronta dfe sol ixent en honor de flota a migdia, a ponent y a cers en honor de bernat ysern dels explets de la qual fexa va a dit llum una tascha».

Un altre cassanenc apareix en aquest tercer paràgraf del capbreu: Pere Gili de Sclet, o sigui, En Pere Gili, del veïnat d'Esclet. Esclet, que ja se cita al segle XI sota la forma «Aesculetum», és un dels topònims més vells de la rodalia de Cassà.

Quant a Pere Gili, no creiem que hagi deixat rastre del seu pas en cap masia ni en cap camp d'Esclet. Sí que ho ha fet, en canvi, el bernat ysern que figura un xic més avall, que ha perpetuat el seu cognom en el mas avui conegut per «Can Iern». Pel que fa al «... lloch anomenat salinar ...», tot fa pensar en un indret força extens, repartit entre diversos propietaris. Ara com ara, no tenim cap notícia sobre si el topònim s'ha conservat.

* * * * *

4

«Guillem de Vilallonga del terme de cassa de la selva ha confessat tenir per dit llum en lo clos del seu mas oms una fexa de terra contenint mig jornal de bous affronta a sol ixent en la Riera de Vilallonga, a migdia a ponent y a cers en honor del mas oms dels explets de la qual fexa fa a dit llum una tascha».

Procedent del mas que li dona nom, del veïnat de Verneda, la nissaga dels Vilallonga és cassanenca de soca-rel. El cognom s'aplicà després a la riera i al molí propers: Riera de Vilallonga, Molí d'En Vilallonga... S'han trobat restes romanes a la rodalia, ceràmica i teules. Tot és vell en el ve-

ral, àdhuc el topònim. ¿No deu ser el mas actual la supervivència d'una vil.la romana, d'una «Vil.la longa» dels primers segles de la normalització del país? No es pot bandejar la hipòtesi.

Del mas «oms», situat, sens dubte, prop de Can Vilallonga, no en sabem ben bé res. S'enrunà i desaparegué? Canvià de nom? En aquest aspecte, la nostra ignorància és enciclopèdica.

* * * * *

5

«Item en lo lloc nomenat Camp de St. Marti un camp de terra contenint quatre jornals de bous affrontant de sol ixent en honor de arnau de torrent y part en honor de arnau nadal a migdia en la riera del Castellar a ponent en honor seu lo qual te per lo altar de Sta. Margarita scituat en dita yglesia y a cers en la riera de vilallonga dels explets del qual camp fa a dit llum mitja tascha».

Té relació amb el Guillem de Vilallonga, citat en el número anterior. El Camp de Sant Martí sembla que és un terreny de regular extensió, si hem de jutjar pels límits que s'esmenten. Arnau de Torrent deu ésser el propietari del precedent del Mas Torrent actual, mentre que Arnau Nadal podria pertànyer a la família de Bonanat Nadal de Pont, del qual hem parlat més amunt.

(continuarà)